

El IV Congrés Europeu sobre Classificació de Rondalles i la constitució del grup ERGON - GRENO (*European Research Group on Oral Narrative - Grup de Recerca Europeu en Narrativa Oral*)

(Atenes, 8-10 de maig de 2008)

Carme Oriol

(Universitat Rovira i Virgili)

Els dies 8, 9 i 10 de maig de 2008 es va fer a Atenes el IV Congrés Europeu sobre Classificació de Rondalles (4th European Congress about Classifying Folktales). El congrés va ser organitzat pel Centre for the Study and the Dissemination of Myths and Folktales (www.e-mythos.eu) i impulsat i coordinat per les investigadores Anna Angelopoulos i Manouella Katrinaki. En la línia de les tres edicions anteriors (fetes a Tolosa de Llenguadoc, Pau i Palma) els treballs van estar dedicats a la classificació de les rondalles i als problemes i als límits que planteja la seva adscripció a unes determinades categories. En aquesta edició, el tema del congrés va ser "The Romantic Folktales-Novellae: Boundaries and Classification" i, per tant, les ponències presentades van tractar de les rondalles novel·lesques, unes rondalles que tenen com a finalitat transmetre un aprenentatge i en les quals l'enginy ocupa un paper destacat en la resolució de la trama.

En la jornada d'obertura, Georges Evgenikos, president del centre organitzador, va explicar les activitats que estan duent a terme a Grècia per impulsar la recerca rondallística i la seva divulgació. A continuació, es van iniciar les sessions

de treball amb la presentació de les ponències preparades pels diversos participants. Josiane Bru (Tolosa de Llenguadoc) va obrir la primera sessió amb "Contes de l'intelligence et de la ruse: du conte-nouvelle à l'anecdote facétieuse" on va examinar algunes rondalles del corpus francès, va parlar de les seves particularitats i va plantejar les dificultats que sorgeixen per adaptar els corpus regionals a la descripció del catàleg internacional d'Aarne/Thompson/Uther (ATU), *The Types of International Folktales* (2004). Patricia Heiniger-Casteret (Pau) en la seva intervenció "Conte-nouvelle et conteur" va analitzar alguns relats moderns, recollits de la tradició oral a la regió occitana de Pau, i en va destacar la similitud de temes i d'intencions amb relats tradicionals coneguts.

Marianthi Kaplanoglou (Atenes) va parlar de la "Combination and ecotypification in the corpus of the Greek Novell", destacant el continu procés d'adaptació de temes i d'arguments que té lloc en la tradició oral grega i la tendència observada darrerament en el sentit que els narradors transformen les rondalles meravelloses per dotar-les d'un contingut més realista. Marie-

Claire Latry (Bordeus) va fer una excel·lent exposició de les connexions entre la literatura oral i la literatura culta en "L'Héroïne Mousquetaire, roman de Jean de Préchac (1677) et le T. 884 "La Fille en Garçon au service du roi, The Forsaken Fiancée: Service as Menial".

Michèle Simonsen (Copenhaguen), amb "Problèmes de classification pour le conte 915 (915A + 915 B dans le catalogue français)", va plantejar les diferències entre els arguments de dos tipus de rondalla que ara, en el nou catàleg internacional, s'han agrupat sota una mateixa entrada. La primera jornada del seminari es va cloure amb la ponència de Jaume Guiscafrè (Palma) "La hija del conde no habla simbólicamente" en la qual es van analitzar les connexions entre dues rondalles mallorquines recollides per Marià Aguiló i d'altres que es troben presents en la tradició italiana, portuguesa i espanyola.

Les sessions del segon dia es van iniciar amb la ponència d'Isabel Cardigos (Faro) "Contes du Catalogue Portugais en quête d'une Famille", en la qual va analitzar alguns arguments de rondalles presents en la tradició portuguesa que, tot i que tenen equivalents en les tradicions catalana, grega i espanyola, no disposen d'entrada en el catàleg internacional ATU. A continuació, Camino Noia (Vigo), amb la ponència "Analysis of tales about the expected behaviour (such as chastity and fidelity) in the section "Romantic Tales"", va reflexionar sobre les connexions entre rondalles meravelloses i rondalles novel·lesques que, tot i que poden compartir alguns continguts, tenen clarament una intenció diferent.

Anna Agelopoulos (Atenes), amb "La jeune femme déguisée en homme dans les contes-nouvelles grecs", i Manouella Katrinaki (Atenes), amb "Oecotypes grecs dans les contes-nouvelles (AT

850-999)", van parlar sobre les característiques que presenten algunes rondalles novel·lesques en la tradició grega, ja que, tot i ser conegudes també en altres països, constitueixen versions clarament específiques d'aquesta àrea geogràfica.

Carme Oriol (Tarragona), amb la seva ponència "El web RondCat et les contes n'ayant pas de correspondance dans la classification internationale ATU", va presentar el web de rondalles catalanes, disponible a Internet (www.sre.urv.cat/rondcat), que ha estat un dels resultats del projecte de catalogació de les rondalles catalanes, finançat pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana (CPCPTC) de la Generalitat de Catalunya i per la Universitat Rovira i Virgili.

Les sessions de la segona jornada es van cloure amb les ponències d'Aigli Broussou (Atenes), "AT 985: The brother rather than husband argument in various narrative environments", i Carlos González Sanz (Osca), "Los cuentos-novela en Aragón y la Rioja (España)", que van plantejar la importància dels elements contextuals en l'anàlisi de les rondalles.

En la tercera jornada es van pronunciar les ponències plenàries de Nicole Belmont (París), "Sous la cendre: le cycle de Cendrillon"; Hans-Jörg Uther (Göttingen), "Folktales in Europe: From Past to Present"; Christine Shojaei Kawan (Göttingen), "The Tale of the Three Oranges: Approximation to an Ugly Black Woman"; i Michèle Simonsen (Copenhaguen), "La magicienne apprivoisée - Propos sur le conte de la "Fille du Diable"". En aquestes ponències es van tractar aspectes de molta actualitat relacionats amb el significat de les rondalles i la seva interpretació. D'una manera especial, cal destacar la ponència de Hans-Jörg Uther, autor de la darrera revisió de l'índex internacional

*El professor Hans-Jörg Uther durant la seva intervenció en el Congrés.
Fotografia: Carme Oriol.*

ATU (2004), que va fer una panoràmica sobre les rondalles europees i la seva recepció al llarg del temps.

Totes les sessions van propiciar el debat i l'intercanvi de punts de vista entre els participants, es van plantejar nous temes de treball i es van posar les bases per a una futura trobada que es preveu fer el 2010 a Faro (Portugal). Un dels resultats més destacats del congrés va ser la constitució del grup de recerca ERGON / GRENO (European Research Group on Oral Narrative / Grup de recerca europeu en narrativa oral) dedicat a la catalogació i l'estudi de les narracions orals, tant de les que han tingut una més llarga tradició, com la rondalla i la llegenda, com de les que han atret més modernament l'atenció dels folkloristes, com per exemple les històries d'experiències reals i les anècdotes. En definitiva, el grup vol ser una xarxa d'intercanvi d'informació per potenciar la recerca en aquest àmbit del coneixement.